JOHAN HELMICH ROMAN

1694-1758

Suite i g-moll
Suite in G minor

”Sjukmans Musiquen” BeRI 7

Källkritisk utgåva av/Critical edition by
Andreas Edlund

JOHAN HELMICH ROMAN – SAMLADE VERK/COMPLETE WORKS

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2543/Edition no. 2543
2025
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-882-4

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet, Helge Ax:son Johnsons stiftelse och Kulturdepartementet. Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Suite / Sinfonia g-moll

”Sjukmans Musiquen” BeRI 7

1

Johan Helmich Roman
(1694–1758)

Poco Adagio

Violino
Viola
Basso

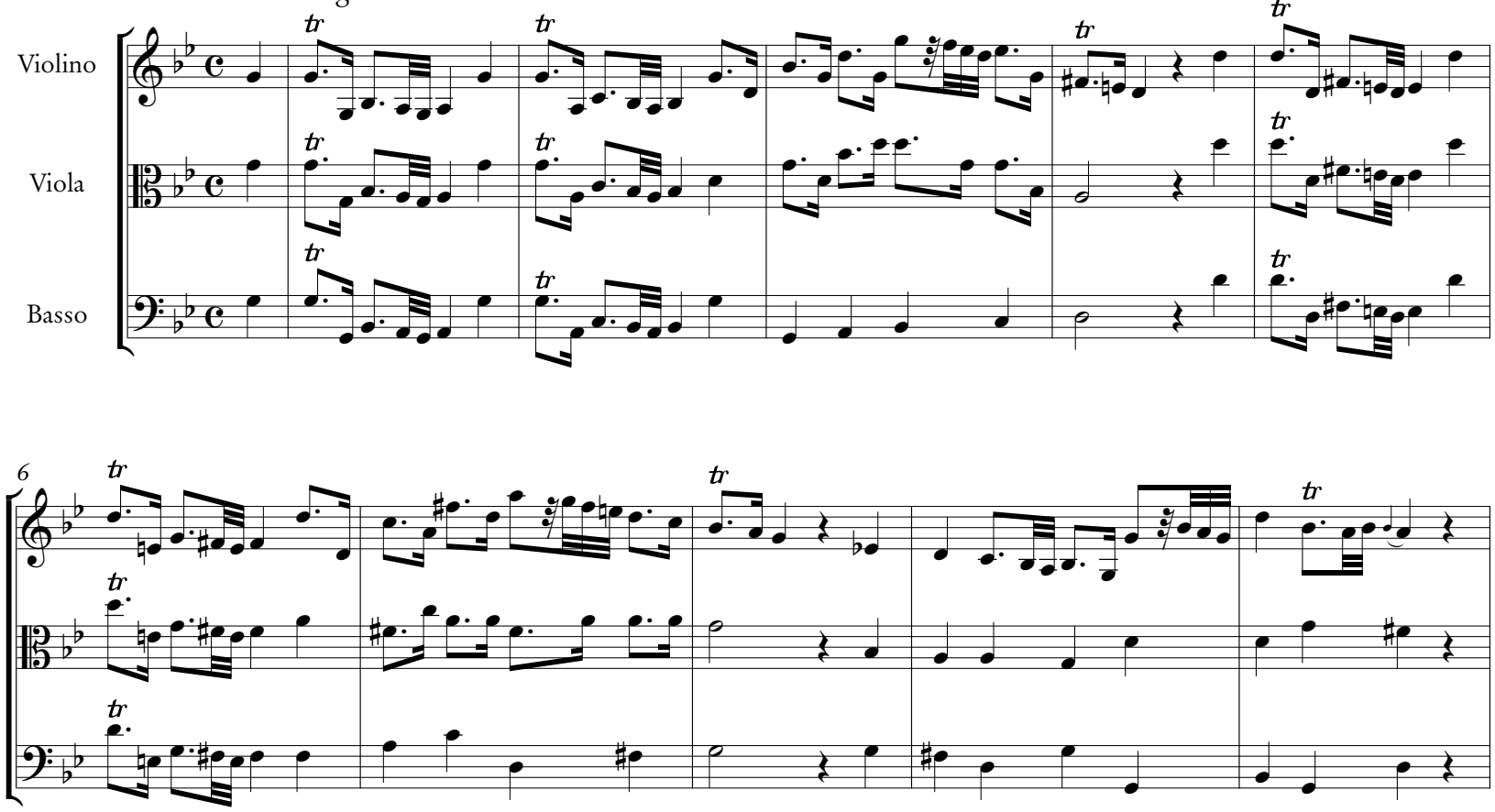

Johan Helmich Roman – samlade verk/complete works
Kritisk utgåva av/Critical edition by Andreas Edlund
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2025. Public domain. www.levandemusikarv.se

22

27

32

37

42

48

54

59

63

68

2

Allegro

Violino

Viola

Basso

6

12

19

25

30

36

42

48

55

3

Violino

Viola

Basso

5

10

15

20

24

29

33

38

43

47

52

4

Allegro

Violino

Viola

Basso

4

8

13

17

21

25

29

34

38

42

46

50

5

Andante

Violino

Viola

Basso

6

11

17

23

28

6

Oboe

Violino

Viola

Basso

12

23

35

46

58

f

f

p dolce

f

p dolce

70

p dolce

81

92

poco *f* *p*

poco *f* *p*

poco *f* *p*

106

adag. a tempo

tutti

tutti

tutti

118

129

sempre dolce

sempre dolce

sempre dolce

143

154

165

adagio

Da Capo

7

Violino
Viola
Basso

6

11

15

20

8

Violino

Viola

Basso

5

9

13

9

Non tanto

Violino

Viola

Basso

6

1.

2.

11

16

22

10

Flauto traverso I

Flauto traverso II

Violino I

Violino II

Viola

Violoncello

Violone

4

8

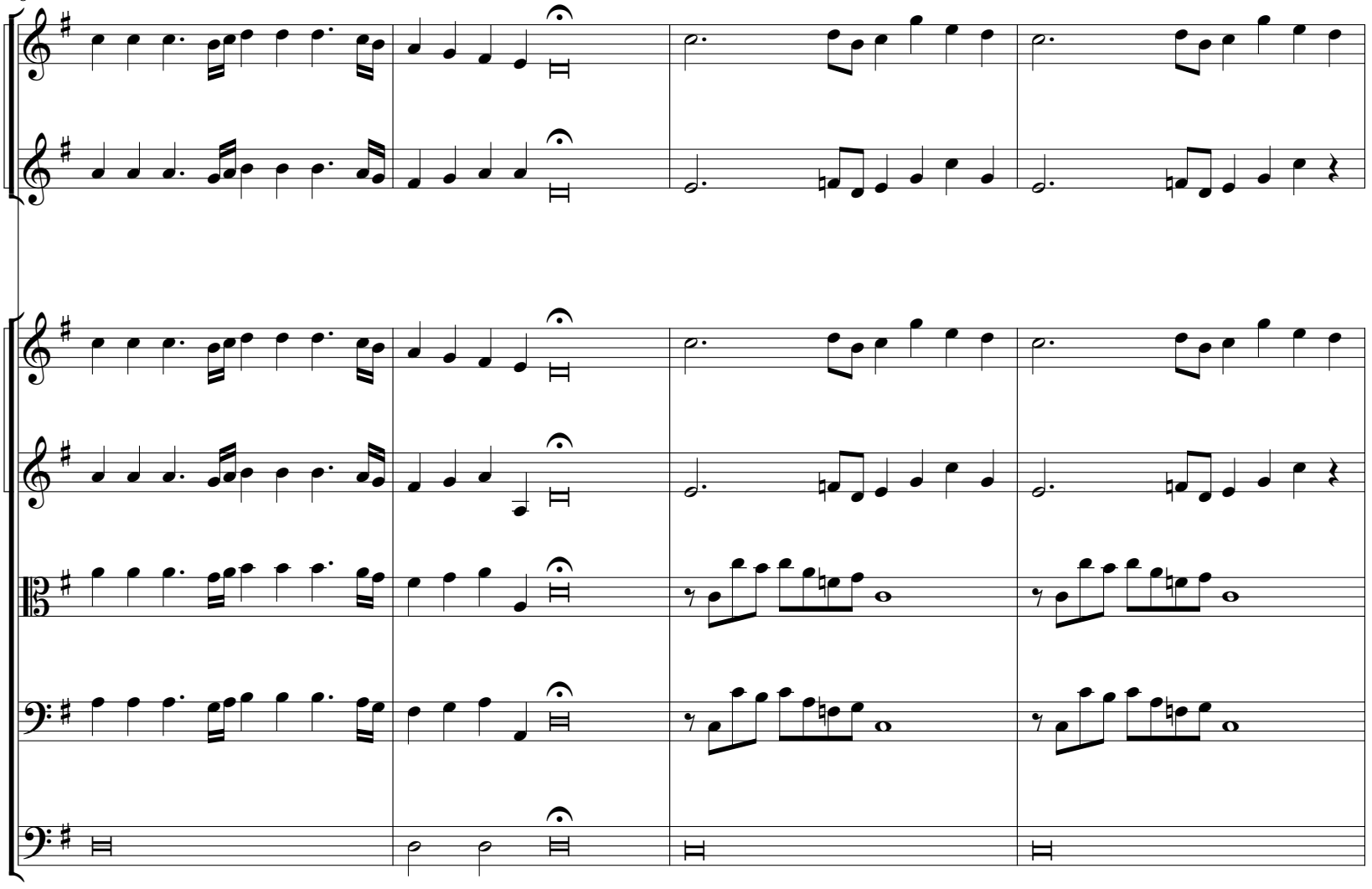

12

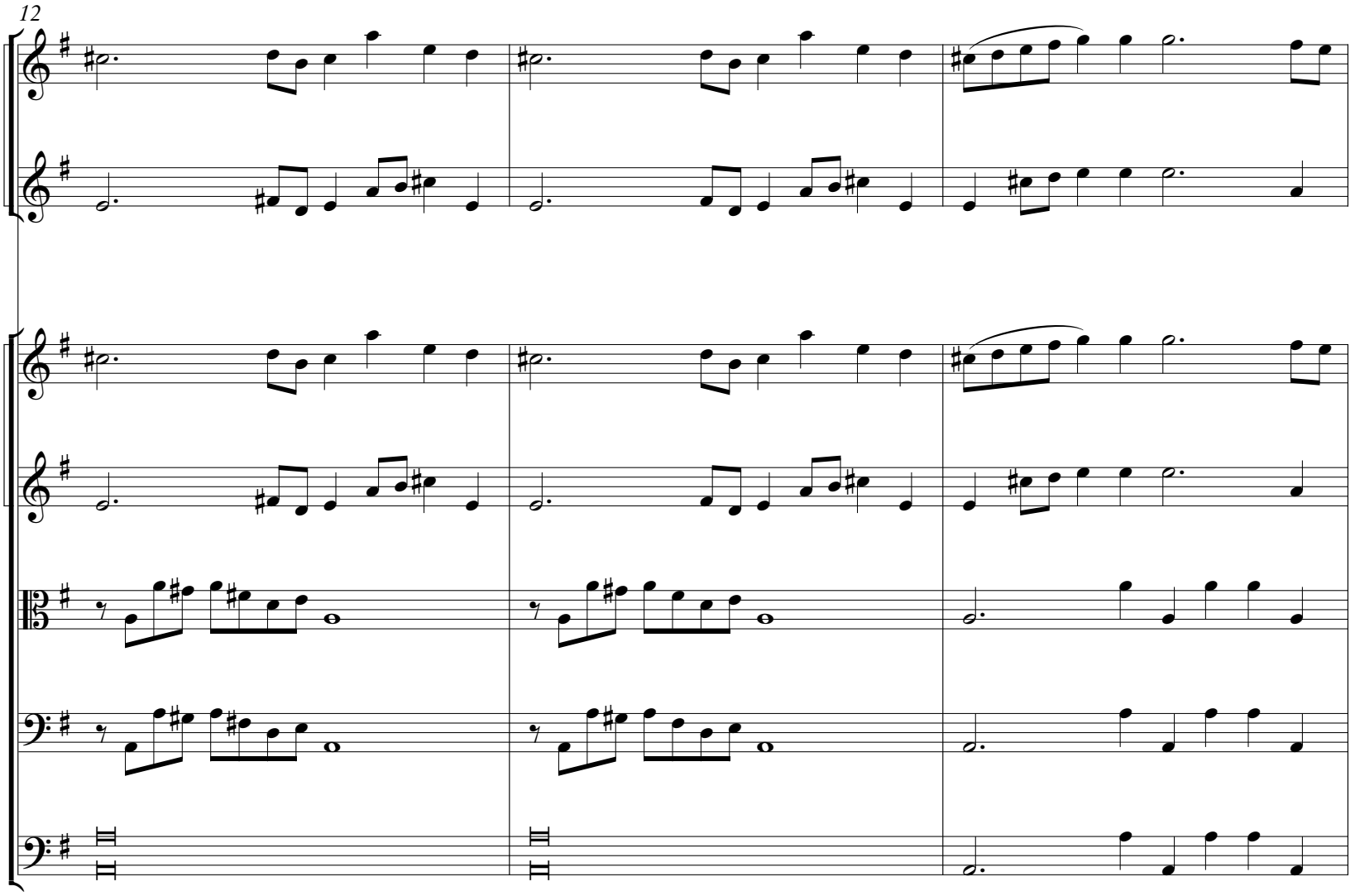

15

19

23

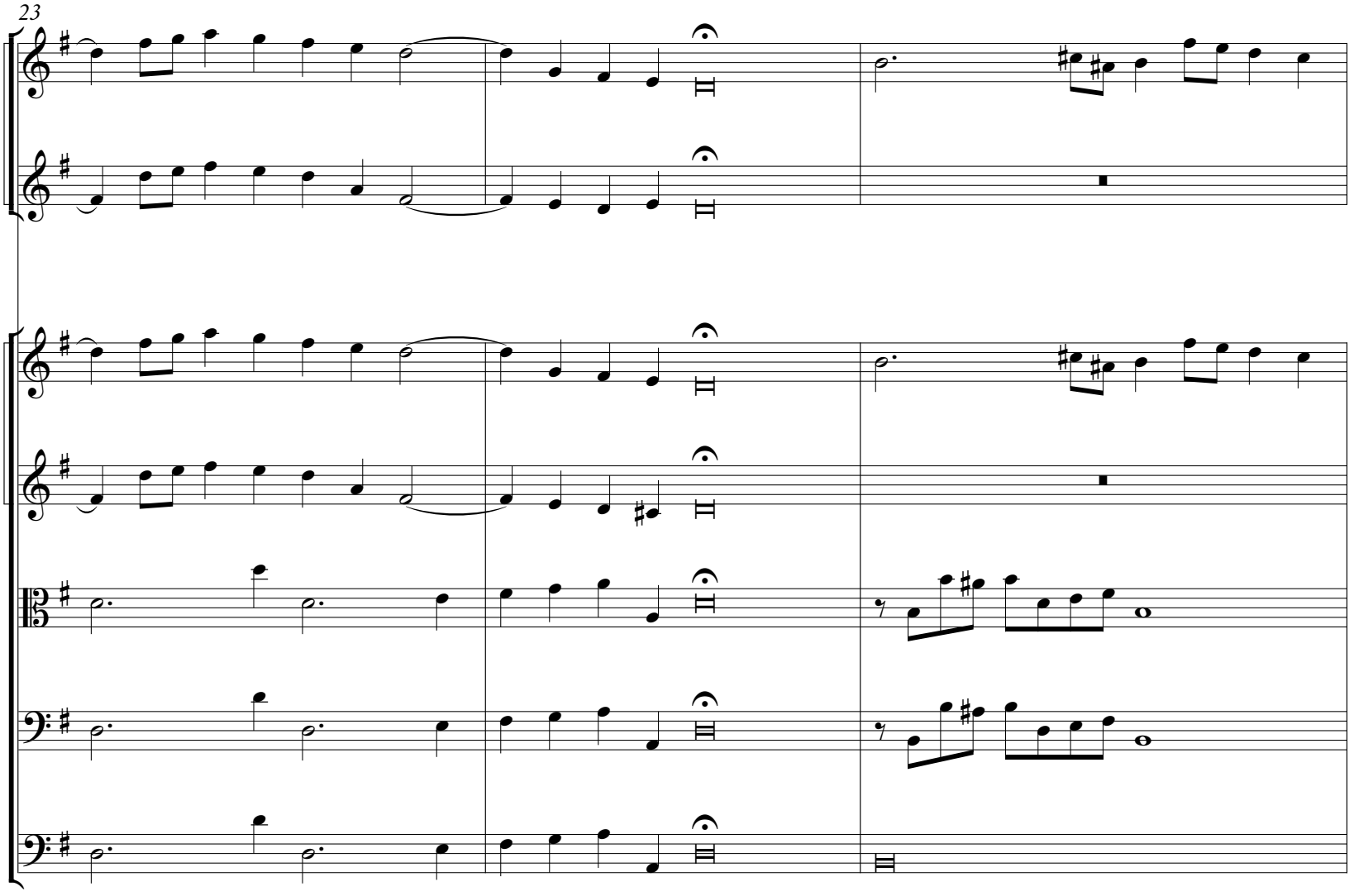

26

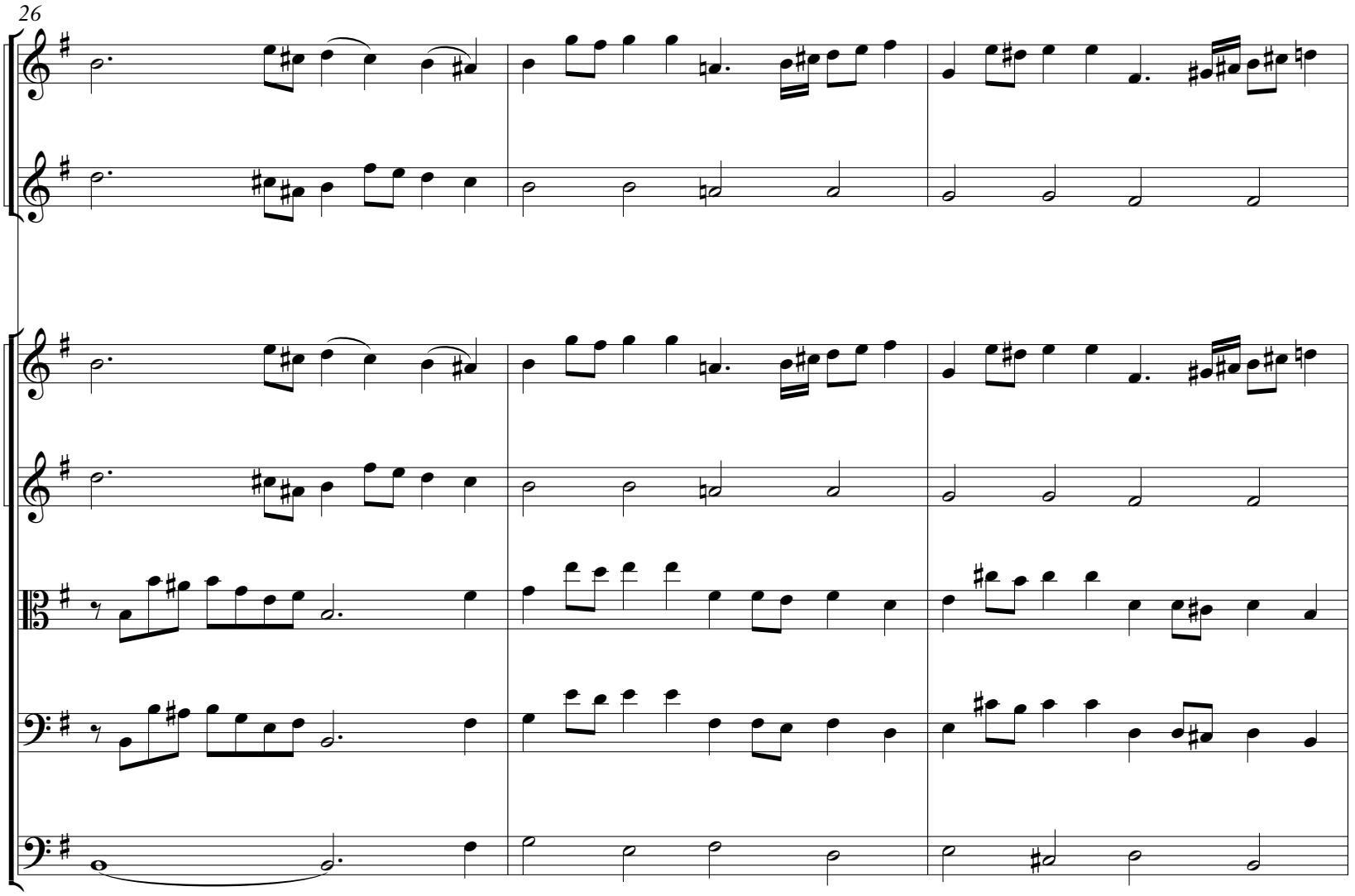

29

tr

tr

33

36

39

43

46

50

54

Johan Helmich Roman

Visserligen fanns det i Sverige tonsättare före Johan Helmich Roman (1694–1758), men det var genom honom som den svenska musiken fick en första komponist på hög nivå. Det var också genom hans insatser som hovkapellmästare och lärare som grunden för det svenska musiklivet kunde börja läggas.

Han föddes in i en musikerfamilj – fadern Johan Roman var musiker i Kungl. Hovkapellet – och han visade snabbt stor talang som violinist, vilket ledde till en anställning i Hovkapellet 1711. Det första stora steget kom 1712 med Karl XII:s depesch från Osmanska riket: unge Roman skulle skickas ut på en musikalisk bildningsresa, som dock skulle komma att inledas först vid årsskiftet 1715/16.

Landet som valdes var England, där Georg Friedrich Händel i London var en dynamo i ett rikt musikliv. Det finns inte mycket information om Romans tid i England, men han ska ha blivit upptagen i Händels operaorkester vid King's Theatre och fått undervisning av Johann Christoph Pepusch i komposition. Efter att teatern kommit på obestånd kallades Roman 1717 till Newcastle, där han tjänstgjorde hos hertigen av Newcastle, men han var åter tillbaka i London 1719 i det nybildade operasällskapet The Royal Academy of Musick under musikalisk ledning av Händel.

År 1721 återvände Roman till Sverige, där han samma år blev vice kapellmästare i Hovkapellet. Arbetet med att höja orkesterns nivå inleddes omedelbart, och när positionen som ordinarie hovkapellmästare blev ledig 1726 fick han den tjänst han i praktiken redan utövat och som han åtminstone formellt kom att behålla ända fram till sin död 1758. Under den tiden var han 1735–37 ute på en andra utlandsresa (till England, Italien och Tyskland) och från 1745 befriades han från sin hovtjänst på grund av tilltagande problem med hörsel och hälsa.

Som tonsättare verkade Roman inom de flesta dåtida genrer, utom opera och oratorium. En stor del av verken var avsedda för hovet och fester, dit *Bilägers Musiquen* (d.v.s. "Drottningsholmsmusiken", komponerad till vigseln mellan Adolf Fredrik och Lovisa Ulrika 1744) hör liksom den tidigare *Golovinmusiken* (beställd till en fest i Stockholm med anledning av tsar Peter II:s kröning i S:t Peterburg 1728). Roman inleder den svenska symfoniska musiken med sina drygt tjugo sinfonior, och för soloinstrument och orkester finns sju konserter bevarade. I det mindre formatet finns triosonater, flöjtsonater, klavermusik, verk för soloviolin och sånger.

Kyrkomusiken spelar också en framträdande roll. 1740 blev Roman invald i den nybildade Kungl. Vetenskapsakademien för att verka för det svenska språket. Det tog sig uttryck i Romans arbete med att visa de möjligheter som låg i svenskan som kyrkomusikaliskt språk. Kulmen blev *Then swenska Messan* (uruppförd 1752).

Till Romans stora bidrag till svenskt musikliv hör också de konserter som hölls i Riddarhuset från 1731 – den första organiserade offentliga konsertverksamheten. Omdömet om honom som "den svenska musikens fader" är högst välförtjänt.

© *Erik Wallrup,* Levande musikarv

Johan Helmich Roman

There were of course composers in Sweden before Johan Helmich Roman (1694–1758), but Swe-dish music found its first prominent composer in him. It was also through his efforts as chief con-ductor of the Royal Court Orchestra, and as a teacher, that the foundation for Swedish musical life could be laid.

He was born into a family of musicians – his father Johan Roman the elder was a member of the Royal Court Orchestra and Roman himself soon showed great promise as a violinist, which led to employment in the Royal Court Orchestra in 1711. His first big step came in 1712 with a dispatch out of the Ottoman Empire from Charles XII: young Roman would be sent on a music educational trip, though it would take until the turn of 1715/16 before this adventure began.

The country chosen was England, where George Frideric Handel was a dynamo in London's rich musical life. There is not much information about Roman's time in England, but he was hired into Handel's opera orchestra at King's Theatre and received lessons from Johann Christoph Pepusch in composition. When the theatre became insolvent Roman was called in 1717 to Newcastle where he served the Duke of Newcastle, but he was back in London in 1719 in the newly-founded opera so-ciety The Royal Academy of Musick under the musical direction of Handel.

In 1721 Roman returned to Sweden, where he became vice chief conductor in the Royal Court Orchestra. He immediately started work to raise the level of the orchestra, and when the position of chief conductor opened up in 1726 he was given the position that he in practice already had, and which he, at least formally, held until his death in 1758. During this time he made a second journey abroad (1735–37 to England, Italy and Germany), and from 1745 he was released from his position at court due to growing problems with his hearing and health.

As a composer Roman worked in most of the genres of the time, excepting the opera and orato-rio. A large portion of his output was intended for the court and festive occations, and this is true of *Bilägers Musiquen* (that is, the 'Drottningholm Music'), composed for the wedding between Adolf Fredrik and Louisa Ulrika in 1744 as well as the earlier *Golovinmusiken* (the 'Golovin Music'), com-missioned for a celebration in Stockholm of the coronation of Peter II in St. Petersburg in 1728. Roman launched Swedish symphonic music with his nearly twenty sinfonias, and there are seven concertos for solo instrument and orchestra extant today. In the smaller format there are trio sona-tas, flute sonatas, clavier music, works for solo violin and songs.

Church music also plays a prominent role in his oeuvre. In 1740 Roman was elected to the newly created Royal Swedish Academy of Sciences to work for the betterment of the Swedish language, which led to work showing the possibilities of using Swedish as the primary language in church mu-sic. The peak of this project came with *Then swenska Messan* (The Swedish Mass) which was premi-ered in 1752.

Roman's additional contributions to Swedish musical life include the concerts which were held at the House of Nobility starting in 1731 – the first organized public concerts. To call him 'the Father of Swedish music' is a qualification he most highly deserves.

© *Erik Wallrup,* Levande musikarv, trans. Nicole Vickers.

Kritisk kommentar

Källor (Musik- och teaterbiblioteket, Stockholm):

A, partitur i autograf, Ro39a. Huvudkälla. Mestadels noterat på tre system; g-klav, altklav och basklav. Inga instrumentnamn förutom när *Oboe* anges i sats 6, samt i sista satsen på fyra system med *Traversi e Violini, Violoncello e Viola, Violone.*

Ms, partitur i manuskript, uppdelat i volymerna Ro39b och Ro39c. H/N 2, Per Brant.

St, stämmor i manuskript, Ro39d med följande försättsblad (Källan innehåller dock bara en *Vl. I^{mo}*, och en *Fleute traversiere 1mo* (båda av H/N 72, J. Paulin), samt *Violone* (H/N 11, Johan Gustaf Psilanderhielm):

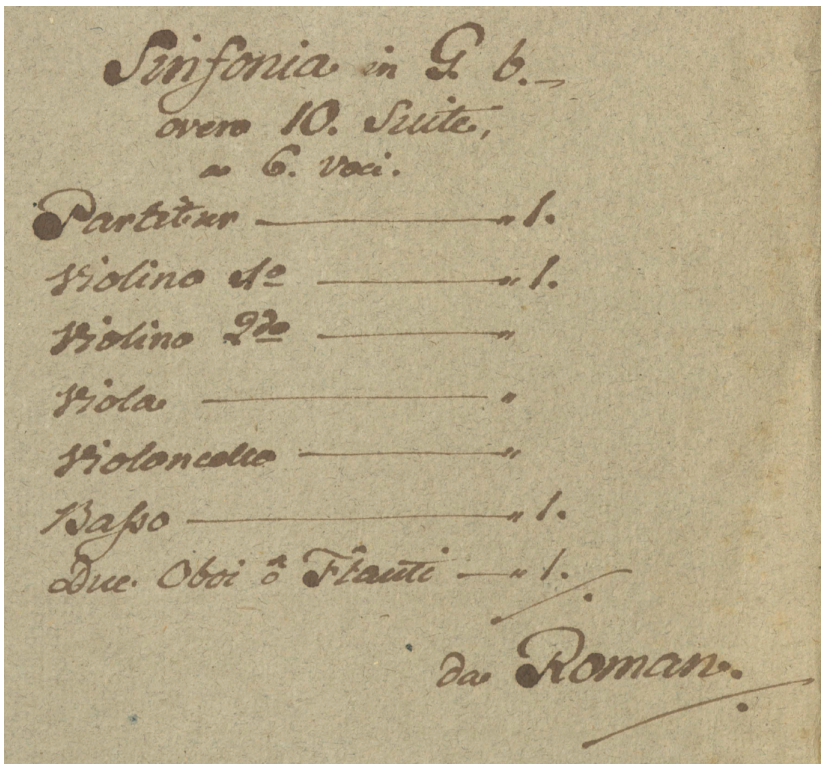

Satsföljden i utgåvan följer A, Ms och St har bytt plats på nummer 10 och 4. Överensstämmelsen mellan A och Ms är i övrigt god; balkningen är dock ibland annorlunda och förslagen är generellt noterade med kortare notvärden än i A, men i båda dessa avseenden har A haft företräde i utgåvan.

St verkar vara kopierade ur Ms. Enligt försättsbladet i St skall det finnas stämmor för två oboer *eller* flöjter. Från A vet vi att både oboe och flöjt finns angivna av Roman, i singular i nr. 6 och i plural i nr. 10; huruvida unisont spel i toppstämman eller uppdelning i två är svårt att säga helt säkert, men eftersom flöjtstämman i St är betitlad *1mo* torde det ha funnits en *2do*. Ingen av av stämmorna i A är anpassad för flöjt, utan använder violinens omfång ner till lilla g – stämman i St, som f. ö. endast har sats 10, innehåller de oktaveringar som behövs för att göra stämman spelbar. Utgåvan återger dessa i Fl. I, och föreslår oktaveringar (enl. kommentar) för Fl. II i samma stil.

Violonestämman (benämnd *Basso* på försättsbladet i St) följer basstämman i A/Ms men är förenklad och reducerad på många ställen och pauserar rikligt i sats 6 (under Oboens insatser). Stämman är utformad för ettt instrument som saknar bottentonerna i A; dessa är uppoktaverade, medan toner ovanför c1 som regel är nedoktaverade. Snabba notvärden och språng är ofta borttagna. Stämman speglar vanligt förekommande praxis, men eftersom den är behäftad med åtskilliga fel, medelmåttigt utförd, samt utan direkt koppling till Roman, utlämnas den helt i editionen.

Samtliga källor använder punktering över taktstreck då och då – moderniseras i utgåvan, men med balken bruten efter punkten där tillämpligt.

Repristecknen är alltid dubbla (𝄆) i A oavsett om de står mitt i satsen eller i sista takten; noterat enl. modern praxis i utgåvan.

Endast satserna 6 och 10 har blåsinstrument angivna i källorna, men utgåvans blåsstämmor inkluderar melodistämman i övriga satser så att man i tidens anda kan instrumentera efter eget tycke, dock utan föreslagna oktaveringar eller andra anpassningar; de överlåts åt interpreterna.

1. Poco Adagio

Takt	Stämma	Kommentar
66–71	Tutti	*tr* enl. Ms.
72	Tutti	*Segue* i Ms.

2. Allegro

Takt	Stämma	Kommentar
42	Vl.	Här saknas förtecken i A; Ms har ♭-förtecken ovanför noten, St framför. Utgåvan följer St.
59	Vl.	Ms utelämnar bågen.

3.

Takt	Stämma	Kommentar
2, 4	Vl.	*tr* tillagd enl. parallellstället i t. 20 och 22.
34	Vl.	Båge och *tr* enl. Ms.
36	Vl.	*tr* enl. Ms.
38	Vl.	*tr* tillagd enl. t. 36 samt t. 20 och 22.
51	Vl.	*tr* enl. Ms.
56	Tutti	*Segue* i Ms.

4. Allegro

Takt	Stämma	Kommentar
7:2–3	Vl.	Bågar tillagda enl. föregående figurer.
33–45	Vl.	Bågar enl. Ms.

6.

Takt	Stämma	Kommentar
1–2	Tutti	*f* tillagt i utgåvan.
18	Vl.	*f* tillagt enl. Ms och St.

29	Vla	A och Ms har Ob. på samma system som Vla, vilket innebär att ingen musik finns för Vla efter att oboens entre. Utgåvan sätter Vla *col basso*.
30	Vl.	*Col basso* i basklav i A, ändrat till g-klav i utgåvan.
	Tutti	***p*** *dolce* från St:Vl. I.
58	Vl.	Båge enl. Ms.
65	Str.	***f*** från St:Vl. I.
67	Vl.	***tr*** enl. Ms.
69–71	Str.	*dolce* tillagt enl. St:Vl. I, kompletterat med ***p*** i utgåvan.
96–97	Str.	*poco* ***f*** enl. St:Vl. I. Överfört till Vla och B., t. 97 (jfr. satsens start).
108	Tutti	a tempo tillagt i utgåvan.
108–109	Str.	*tutti* tillagt för samtliga enl. St:Vl. I.
118	B.	𝅗𝅥 i A och Ms. Ändrad till 𝅗𝅥. enl. parallellstället i t. 10.
174	Ob.	***tr*** enl. Ms.

8.

Takt	Stämma	Kommentar
16	Vl. I	*Volti Segue* i Ms.

9. Non tanto

Takt	Stämma	Kommentar
14	B.	Bågar tillagda enl. t. 12.

10.

Satsen noterad i struken takt (med fyra 4-delar per takt) i St.

Takt	Stämma	Kommentar
3–4	Fl.—Vc.	Artikulation enl. Ms, även överförd till Vla och Vc. i utgåvan.

6:7, 48:7	Fl. II	Ändrad från h till g1. Ett annat alternativ kunde vara att stanna kvar på d1, förslagsvis med rytmen ♩𝅗𝅥♩ med tonerna g1 d1 g1 (med början på slag 5).
7:5	Fl. II, Vl. II—Vc.	Båge överförd fr. Fl. I och Vl. I. Jfr. t. 49.
9:4	Fl. II	Oktaverad i utgåvan.
21	Fl.	St har oktavering i Fl. I för ton 1–4; i utgåvan oktaveras hela takten för Fl. II.
24:4	Fl. II	Ändrad från c♯1 till e1.
25	Fl. I, Vl. I	♯ för aiss saknas i A, tillagt i utgåvan (enl. Ms).
26	Fl. I, Vl. I	Bågar enl. Ms.
38	Vla—Vne	Punktering tillagd i utgåvan.
43–44	Fl., Vni	Bågar tillagda enl. parallellstället i t. 1–2 och Ms.
49:5	Fl. I, Vl. I, Vla, Vc.	Båge överförd från Fl. II och Vl. II. Jfr. t. 7.
52–53	Fl., Vni—Vc.	Bågen mitt i takten finns endast i stämma 2 i A, överförd till samtliga.
55:4–56:1	Fl. II	Oktaverad i utgåvan.
57u–	Fl. II	Oktaverad i utgåvan.
57	Fl. I, Vl. I	A och Ms har divisi: 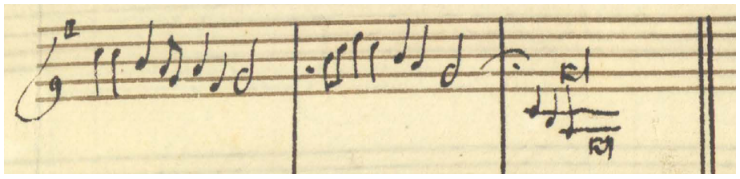 Kanske är det kvarliggande g1 en anpassning för flöjten, kanske inte. Tonen finns ej i St.
57:2–	Fl. I	Oktavering enl. St.
Efter satsen	Tutti	Satsen har *Volti Segue* i Ms (N.B. – sats 4 och 10 har bytt plats i Ms och St).

© Andreas Edlund, Levande musikarv